

Täysistunto

Torstai 28.11.2024 klo 16.01—17.55

2.3. Suullinen kysymys liikenteen päästökaupasta (Antti Kurvinen kesk)

Suullinen kysymys SKT 215/2024 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Seuraava kysymys, edustaja Kurvinen, olkaa hyvä. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Keskustelu

16.39 **Antti Kurvinen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Tosiasia on se, että Suomi liikkuu kumipyörillä, niin lapset harrastuksiin kuin vanhukset palveluihin, ja taisi olla Kansallisella Kokoomuksella sellainen kiva vaalislogan joskus, että ”autot kuuluvat teille”.

Nyt kuuluu kuitenkin hallituksesta jotakin aivan kummaa. On ilmennyt nyt tässä, että hallitus haluaa ottaa EU:n liikenteen päästökaupan käyttöön ennen aikaisessa aikataulussa, vuodesta 2027 alkaen. 2030-luvulla olisi velvoite ottaa käyttöön tämä päästökauppa, mutta nyt persu-kokoomushallitus haluaa ottaa tämän autoilijoitten päästökaupan käyttöön ennen aikaisella aikataululla. Hallitus on arvioinut, että tämä päästökauppa tulee nostamaan yhdellä eurolla dieselin ja bensan hintaa. Muistelen vaaleista, että perussuomalaiset sanoivat, että saadaan euron bensaa tällä vaalikaudella. Nyt te nostatte eurolla bensan hintaa. Tämä tulee olemaan miljardien kustannus koko Suomen kansantaloudelle, ja kysynkin nyt valtiovarainministeri Purralta: miksi te teette tällaisen kustannuspommin suomalaisille autoilijoille ja koko elinkeinoelämälle?

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.40 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ajattelin, että ensimmäisen kysymyksen kohdalla oltaisiin päästy jo pohjalle, mutta päästiinkin tässä. [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä — Puhemies koputtaa] Te kysytte minulta liikenteen päästökaupan järjestelmästä, jonka Marinin—Saarikon hallitus viime kaudella on käynyt kuittaamassa Euroopan unionissa. [Välihuutoja — Puhemies koputtaa] Kyllä, meille jää tässä täytöntöönpano. On kaksi vaihtoehtoa: joko se viedään vuonna 27 tai sitten muutamaa vuotta myöhemmin — mutta tulos on sama, kustannuksia kyllä syntyy. Joko maksetaan päästökaupan kautta tai sitten esimerkiksi eräänlaisella hiiliverolla, ja kustannukset ovat samat. Byrokratiaa ja kaikkea muuta, mitä komissio tässä edellyttää.

Sen sijaan tämä hallitus on valmis kohtuullistamaan ylipäättänsä autoilun kustannuksia, ja on sitä tehnytkin. Paitsi, että me olemme sopineet ammattidieselin tuomisesta samaan aikaan tämän päästökauppajärjestelmän kanssa, joka kohtuullistaa kustannuksia raskaalle

Pöytäkirjan asiakohta PTK 124/2024 vp

liikenteelle ja logistiikkaan, niin myös meidän hallitusohjelmassamme on lukuisia toimia, [Puhemies koputtaa] jotka laskevat käytännössä polttoaineen hintaa, [Puhemies koputtaa] ja tämä on, edustaja Kurvinen, siinä se oleellinen asia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyviä lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

16.41 Jouni Ovaska kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tosiaan ammattiautoilijat ovat hiukan ihmetelleet, miksi te otatte tämän käyttöön ja 2027. Saimme ainakin jonkinlaisen vastauksen, mutta en tiedä... Ei sitä täysin ehkä ymmärrä. [Välihuutoja]

Näyttää siis siltä, että kun tosiasiaa jakeluveto nousee lähivuosina ja päästökauppa tulee voimaan, niin bensiinin hinta ja dieselin hinta saattaa nousta jopa eurolla. Se on siis totta. Ja te hallituksessa sanotte, että teidän tehtävänne on vastata tästä maasta. No, miten te vastaatte siihen, mitä tapahtuu vuoden 27 jälkeen? Me tiedämme, että teidän bensalupausillanne on yritetty pitää nyt bensiinin hintaa alhaalla, ja olette luvanneet ammattidieselin, [Sanna Antikainen: Ja se on hyvä asia! — Laura Huhtasaari: Historiallista!] mutta onko tämä sellainen bensapetos, joka tulee vastaan vuonna 27 tai 28, kun tämä hallitus lopettaa? Käykö niin, että sitten bensiinin hinta tulee nousemaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.42 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! No, sellaisen te olette käyneet siellä Brysselissä todellakin kuittaamassa viime hallituskaudella. [Välihuutoja — Puhemies koputtaa] Ja tiedättekö, hyvät kuulijat, kyse ei edes ole siitä, että tämä päästökauppa tulee voimaan, vaan edellinen hallitus, jossa keskusta ja sosiaalidemokraatit olivat suurimpia puolueita, kirjasi tämän virallisesti omaan päästövähennyslistaansa. Siis tämä päästökauppa, josta te nyt kritisoitte tätä hallitusta, oli teidän hallituksenne virallinen päästövähennystoimi. [Oikealta: Ohhoh!]

Sen sijaan tämä hallitus, joka on autoilumyönteinen ja suhtautuu näihin asioihin huomattavasti pragmaattisemmin, on tehnyt lukuisia toimia, jotka ovat alentaneet autoilun kustannuksia: jakeluvetojen maltillistamista, polttoaineiden laskua, ajoneuvoveron laskua — ylipäänsä toimia, jotka helpottavat sitä, että pitkien matkojen päässä ihmiset pystyvät liikkumaan. Ja kyllähän tämä näkyy myös polttoaineiden hinnassa. Sen oleellisin syy on tietenkin markkinahinta, ja siihen meillä ei ole mahdollisuutta vaikuttaa, mutta myös tämän päästökaupan vaikutuksia siihen konkreettiseen hintaan me tulemme seuraamaan [Puhemies koputtaa] ja mahdollisuuksien mukaan kompensoimaan tätä sangen ikävää toimea, jonka te siis olette käyneet kuittaamassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viljanen, olkaa hyvä.

16.44 Eerikki Viljanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies, arvoisa hallitus ja hallituspuolueet kokoomus, perussuomalaiset, kristillisdemokraatit ja RKP! [Ben Zyskowitz: Aika! — Naurua] Teille ei riittänyt, että kuritate autoilevia suomalaisia. Te halusitte politiikkanne maksajiksi myös maa- ja metsätalousyrittäjät, traktorit ja työkooneet kun eivät sähköllä liiku. ”Mutta kun EU vaatii” ei riitä tähän vastaukseksi. Tämän va-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 124/2024 vp

hingollisen päätöksen päästökaupan laajentamisesta te olette tehneet aivan itse täällä Suomessa. Direktiivi olisi mahdollistanut maa- ja metsätalouden jättämisen tämän päätöksen ulkopuolelle.

Arvoisa ministeri Essayah, kertokaa, kuinka paljon päätös päästökaupan laajentamisesta koskemaan myös maa- ja metsätaloutta tulee nostamaan viljelijöiden ja metsänomistajien kustannuksia. Kuinka kalliiksi se meille tulee käymään? Kertokaa, miksi rikotte tässä hallitusohjelmanne päätöstä ja linjausta olla nostamatta alkutuotannon kustannuksia, [Puhemies koputtaa] olla kasvattamatta maa- ja metsätalouden kustannustaakkaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Essayah, olkaa hyvä.

16.45 Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Nyt varmastikin kysyjä tuntee tämän direktiivin niin hyvin, että tietää sen, että siellä on mahdollisuus kompensaaion hakemiseen. Meilläkin tälläkin hetkellä esimerkiksi on olemassa energiaveron palautusjärjestelmä maataloudessa, meillä on olemassa kompensaaiojärjestelmä, joka voidaan ottaa tarvittaessa käyttöön. Eli meillä on todellakin olemassa järjestelmä, jossa voidaan huomioida niin maa- ja metsätaloudelle tulevia kustannuksia kuin myöskin muun muassa kalastuselinkeinoon liittyviä kustannuksia, joita tässä samassa direktiivissä käsitellään. Meillä on olemassa järjestelmä, elikkä pelko pois.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koskela, Minja, olkaa hyvä.

16.46 Minja Koskela vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Palkansaajien ostovoima on heikentynyt jo pidemmän aikaa. Vaikka tämä viimeaikainen trendi onkin ollut kevyesti parempaan suuntaan, niin sehän ei selity hallituksen toimilla vaan inflaation hidastumisella. Siitä huolimatta hallitus aikoo nostaa esimerkiksi yleistä arvonlisäverokantaa 24 prosentista 25,5 prosenttiin, ja tällainen regressiivinen veron korottaminen osuu erityisen raskaasti niihin kaikkein pienituloisimpiin ihmisiin ja perheisiin, joiden elämänlaatua ja arjen edellytyksiä hallitus on muutenkin moukaroinut muun muassa leikkaamalla asumistukea.

Tässä salissa on itse asiassa vain yksi puolue, joka olisi vaihtoehtobudjetissaan valmis perumaan pienituloisia ja pienyrittäjä kurittavan yleisen alv-korotuksen ja samalla kaikkien ne sosiaaliturvaleikkaukset, mitä hallitus on esittänyt, ja se puolue on vasemmistoliitto. Kysyisin pääministeriltä: milloin tämä pienituloisten kuritus loppuu, ja olisiko seuraavaksi syytä ottaa jotain edes sieltä ministerien tuloluokasta pois?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.47 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensin tähän alviin: On totta, että teidän vaihtoehdossanne sitä korotusta ei ollut, mutta käsittääkseni kaikki muut ymmärtävät sen, että tulojakin on valtion erittäin tukalaan tilanteeseen saatava. Myös sosiaalidemokraatit haluavat nostaa arvonlisäveroa, keskusta haluaa nostaa arvonlisäveroa kaiken haukkumisen jälkeen, ja vihreät. [Välihuutoja — Puhemies koputtaa] Kun me mietimme, mistä niitä lisätuloja haetaan, niin arvonlisäveron korottaminen menee kaikkein tasaisimmin kaikkialle toimintaan yhteiskuntaan ja sillä on kaikkein pienin työllisyyttä, yrittäjyyttä ja kasvua haittaava vaikutus. Jos ajatellaan erilaisia verojen kiristyk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 124/2024 vp

sen mahdollisuuksia, me emme voi tässä tilanteessa kiristää yrittämisen verotusta, koska me tarvitsemme yrityksiä. Me emme voi tässä tilanteessa — emmekä halua — kiristää palkansaaajien verotusta, emme missään tuloluokassa, koska se olisi pois ihmisten ostovoimasta, jota aivan oikein kuvasitte äsken. Päinvastoin, me olemme keventäneet verotusta kaikissa tuloluokissa painottuen pieni- ja keskituloisiin palkansaaajiin, [Puhemies koputtaa] ja se on järkevää politiikkaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen, edustaja Lohi, olkaa hyvä.

16.48 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ymmärsin valtiovarainministerin puheenvuorosta, että tämä liikenteen päästökauppa ja kaikki muutkin asiat ovat edellisen hallituksen vika. [Ben Zyskowicz: Näinhän se on! — Välihuutoja — Puhemies koputtaa] — Kyllä, ja kaikki muutkin. — Haluaisin kuitenkin varmistaa, oliko niin, että tällä hallituksella oli aito mahdollisuus valita, otetaanko tämä polttoaineen hintaa lähes euron nostava liikenteen päästökauppa käyttöön Suomessa vuonna 2027 vai vasta vuonna 2031. Ja jos tällainen valintamahdollisuus olisi, että kuritetaanko suomalaisia autoilijoita jo etukäteen näinkin rajusti, niin miksi tällainen valinta tehtiin Suomessa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Mykkänen, olkaa hyvä.

16.49 Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Markus Lohi sen varmaan tietääkin, ja erityisesti edustaja Kurvinen edellisen hallituksen ministerinä, että kyllä tämä direktiivi — joka siis edellisen hallituksen aikana neuvoteltiin, kuten valtiovarainministeri tässä todisti — on sillä tavalla muotoiltu, että siinä on tarjous, josta ei voi kieltäytyä. Se on erittäin vaikeaksi tehty Suomelle taloudellisesti, ja myöskin niille polttoaineenjakeelijayrittäjille ja kuljetusyrittäjille olisi erittäin iso riski, miten hiilivero toteutuisi [Välihuutoja — Puhemies koputtaa] ja miten komissio sen hyväksyisi samantasoisesti kuin mitä tämä polttoaineen jakelijoiden päästökauppa on. Eli tällainen lykkäysmahdollisuuteen: se on teoreettinen, mutta erittäin vaikeasti toteutettava.

Jos nyt katsotaan tosiasioita, niin on kyllä niin, että Marinin hallitus jätti tilanteen siihen, että meillä olisi noussut uusiutuvan polttoaineen jakeluvelvoite tänä vuonna tasolla, joka vaikutusarvioiden mukaan olisi ollut yli 20 senttiä pumppuhinnassa tänä vuonna. [Vasemmalta: Puhuuko nyt ympäristöministeri?] Nyt tämän hallituksen tekemät muutokset jakeluvelvoitteeseen ja bensaveroon ovat kohtuullistavia, ja se, että tulee sitten tämä liikenteen polttoaineen jakelijoiden päästökauppa, on sovittu, [Puhemies koputtaa] ja se on viime hallituskaudella sovittu direktiivi. Täytyy sinänsä sanoa, [Puhemies koputtaa] että hyvä puoli siinä on se, että sama hinta puolalaiselle rekkakuskille, virolaiselle ja suomalaiselle, [Puhemies koputtaa] ja Suomessa otetaan nyt pitkästä aikaa se ammattidieselkin käyttöön. [Antti Kurvinen: Kaikille kolmen euron bensa — perussuomalaisten linja! — Välihuutoja]

Kysymyksen käsittely päättyi.